

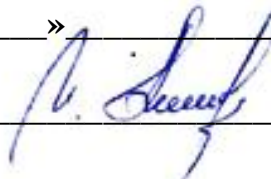
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра садово-паркового та лісового господарства

«Затверджую»

Завідувач кафедри

садово-паркового та лісового господарства

«_____» _____ 2020 р.

_____ (Т.І. Мельник)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(СИЛАБУС)

ОК 16. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА «КВІТНИКАРСТВО»

Спеціальність: 206 Садово-паркове господарство

Освітня програма: Садово-паркове господарство

Факультет: Агротехнологій та природокористування

2020–2021 навчальний рік

Робоча програма з навчальної практики «Квітництво» для студентів спеціальності 206 Садово-паркове господарство.

Розробники:

к.б.н., завідувач кафедри
садово-паркового та лісового господарства Мельник Т.І.

ст. викладач кафедри
садово-паркового та лісового господарства Сурган О.В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри садово-паркового та лісового господарства.

Завідувач кафедри садово-паркового
та лісового господарства _____

(підпис)

(Мельник Т.І.)
(прізвище та ініціали)

© СНАУ, 2020 рік

© Мельник Т.І., Сурган О.В., 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 0,4	Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство – для 2 курсу	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: - 206 Садово-паркове господарство	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2020-2021-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 0 год.		Курс	
Загальна кількість годин для денної форми навчання - 12		2-й	
		Семестр	
	4-й		
Тижневих годин для денної форми навчання:	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		Практичні, семінарські	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - отримати знання, які будуть використані студентами в наступному семестрі під час слухання теоретичного курсу і виконання практичних занять з дисципліни «Квітникарство», набуття практичних вмінь виконання різних видів робіт, пов'язаних з вирощуванням садивного матеріалу квіткових трав'янистих рослин та його використанням для озеленення.

Завданням практики передбачено:

- Ознайомити з організацією тепличних квіткових господарств;
- Ознайомити з агротехнікою розмноження і вирощування садивного матеріалу квітково-декоративних культур захищеного та незахищеного ґрунту;

- Ознайомити з особливостями догляду за квітниками;
- Ознайомити студентів з технологіями створення сучасних газонів та доглядом за ними.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- організацію території квіткового господарства;
- загальну характеристику квіткових рослин відкритого ґрунту;
- способи розмноження та догляд за квітковими рослинами відкритого ґрунту;
- прийоми влаштування газонів та догляд за ними;
- загальну характеристику квіткових культур закритого ґрунту;

уміти:

- визначати однорічні квіткові культури за насінням та сходами;
- вирощувати квіткові культури відкритого ґрунту;
- розрізняти за основними характеристиками кімнатні, оранжерейні та інші декоративні групи квіткових рослин;
- створювати сучасні газони та доглядати за ними.

За результатами вивчення дисципліни студент має досягти наступних програмних компетентностей та результатів навчання:

Загальні компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 1);
- Навички використання фундаментальних розділів природничих і математичних наук (ЗК 4);
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел та до проведення наукових досліджень на відповідному рівні (ЗК 6);
- Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення, розробляти та управляти виробничими проектами (ЗК 8).

Фахові компетентності:

- Базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатація компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт і т. інше) (ФК 1);
- Практичні навички з принципів розмноження та вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення і експлуатації об'єктів садово-паркового господарства (ФК 2);
- Уміння продемонструвати знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, теорій і правил вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин, проектування, створення та експлуатації компонентів рослинних угруповань та інженерно-технічного обладнання в об'єктах садово-паркового господарства (ФК 3);
- Уміння застосовувати знання екологічних і морфобіологічних особливостей та розуміння фізіологічних процесів вирощування декоративних

рослин відкритого і закритого ґрунту для розв'язання виробничих технологічних задач (ФК 5).

Програмні результати навчання:

- Здатність демонструвати знання і розуміння основ фізики, хімії, ботаніки, селекції, генетики, фізіології рослин та екології в обсязі, необхідному для освоєння загально- та спеціалізовано-професійних дисциплін (ПРН 6).

- Здатність демонструвати знання і розуміння фундаментальних наук (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт і т. інше) в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі садово-паркового господарства (ПРН 8).

- Здатність кваліфіковано організовувати технології вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті (ПРН 10).

3. Програма навчальної практики

МОДУЛЬ 1

1.1. Організація території квіткового господарства.

Оранжерейно-квіткове господарство: завдання, організація, структура, вибір земельної ділянки, забезпеченість водою, виробничі площі, механізація робіт в господарстві, культурозміна, організація праці.

Конструкції оранжерей. Призначення оранжерей. Умови освітлення, способи обігріву та вентиляції культиваційних споруд. Догляд за оранжереями.

Використання парників в оранжерейно-квітковому господарстві. Конструкція парників. Утеплення, вентиляція та притінення парників. Види біотоплива.

Розсадники.

Відкритий ґрунт.

1.2. Одно-, дво- та багаторічні квіткові культури.

Технологія вирощування однорічників в квіткових композиціях різного призначення. Підготовка ґрунту, посів насіння, пікірування, садіння розсади, полив, мульчування, підживлення однорічних квіткових культур. Зберігання насіння квіткових рослин. Морфобіологічна характеристика і асортимент однорічних квіткових культур.

Класифікація дворічних квіткових рослин за строками квітування. Технологія вирощування дворічних культур. Строки висіву насіння та підготовка розсади. Догляд за дворічниками першого та другого року життя. Особливості садіння дворічників у сезонних квіткових композиціях. Морфологічна, біологічна характеристика і асортимент дворічних культур.

Класифікація багаторічних квіткових рослин за вимогами до вологи, світла, температури, ґрунту, за способами росту. Особливості вирощування багаторічних квіткових рослин. Морфологічна та біологічна характеристика багаторічних квіткових культур і асортимент найголовніших груп. Використання в озелененні.

1.3. Розмноження квіткових рослин.

Природне насіннєве розмноження. Типи спокою насіння. Методи передпосівної обробки насіння. Підготовка ґрунту. Влаштування гряд. Способи висіву насіння. Технологія вирощування квіткових культур з насіння. Розсадний та безрозсадний способи вирощування квіткових культур.

Розмноження квітково-декоративних рослин вегетативним способом у природі та культурі. Способи штучного розмноження: діленням кущів, кореневими, стебловими і листовими живцями, цибулинами і бульбоцибулинами, щепленням, окуліруванням, методом мікроклонального розмноження рослин у культурі «in vitro».

1.4. Догляд за квітковими рослинами відкритого ґрунту.

Полив. Пересадка. Формування рослин: обрізування, стрижка, пінцирування. Підв'язування. Проріджування. Притінення.

Хвороби квіткових рослин: непаразитарні та паразитарні. Засоби боротьби з ними. Шкідники квіткових рослин. Засоби боротьби з ними.

1.5. Газони.

Види газонів. Класифікація декоративних газонів. Характеристики видів газонних трав. Підготовка ґрунту при влаштуванні газонів. Обробка ґрунту проти бур'янів. Внесення добрив при влаштуванні газонів. Строки посіву газону і норми. Проведення посіву газонів. Полив газону після посіву. Стрижка газону. Полив газону. Підживлення газону. Мульчування. Підрівнювання країв газону. Очищення газону від сміття. Аерація. Бур'яни в газонах та боротьба з ними. Хвороби газону та боротьба з ними Ремонт газону.

1.6. Кімнатні та оранжерейні квіткові культури.

Ріст і розвиток рослин в оранжереях. Температурний, світловий режими, вологість повітря та ґрунту в оранжереях. Догляд за оранжерейними рослинами.

Полив. Обприскування, обмивання рослин. Обрізування пагонів та листків. Пересадка та терміни її проведення. Види добрив, норми та строки внесення. Хвороби і шкідники кімнатних рослин та профілактичні засоби боротьби з ними.

Класифікація кімнатних та оранжерейних рослин за біологічними особливостями і декоративними властивостями.

4. Структура навчальної практики

№ п/п	Тема та зміст заняття	Обсяг годин
1	МОДУЛЬ 1	
1.1	Інструктаж з техніки безпеки. Мета і завдання практики. Вимоги до оформлення матеріалів практики. Організація території квіткового господарства. <i>Зміст завдання:</i> ознайомитися з організацією, структурою та виробничими площами оранжерейно-квіткового господарства. Вивчити та описати умови	2

	освітлення, способи обігріву та вентиляції культивуційних споруд.	
1.2	Одно-, дво- та багаторічні квіткові культури. <i>Зміст завдання:</i> ознайомитися з видовим складом, біологічними особливостями та технологією вирощування одно-, дво- та багаторічників в квіткових композиціях різного призначення. Зібрати гербарні зразки.	2
1.3	Розмноження квіткових рослин. <i>Зміст завдання:</i> провести передпосівну підготовку ґрунту, висіяти насіння квіткових рослин в ґрунт, поділити кущі квітково-декоративних рослин, опанувати техніку живцювання. Догляд за квітковими рослинами відкритого ґрунту. <i>Зміст завдання:</i> виконати роботи з догляду за квітковими рослинами відкритого ґрунту: провести пересадку, опанувати техніку формування рослин (обрізування, стрижка, пінцирування); ознайомитися з поширеними хворобами та шкідниками квіткових рослин та засобами боротьби з ними.	4
1.4	Газони. <i>Зміст завдання:</i> ознайомитися з видами та класифікацією газонів, описати характеристики видів газонних трав. Опанувати техніку влаштування газону, висіяти насіння газонних трав вручну; ознайомитися з поширеними хворобами та шкідниками газону та засобами боротьби з ними.	2
1.5	Кімнатні та оранжерейні квіткові культури. <i>Зміст завдання:</i> ознайомитися з видами кімнатних та оранжерейних рослин, провести догляд за оранжерейними рослинами: полив, обприскування, обмивання рослин, обрізування пагонів та листків. Провести пересадку кімнатних рослин. Провести підживлення органічними та мінеральними добривами.	2
	Разом:	12

Індивідуальні завдання

Збір та оформлення гербарію з найпоширеніших видів квіткових рослин відкритого ґрунту. Студент повинен зібрати і здати гербарій у кількості не менше 20 видів квіткових рослин, при цьому студент мусить знати латинські назви кожного виду рослин зібраного гербарію.

5. Методи навчання

1. За джерелом знань:

- 1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, інструктаж.
- 1.2. *Наочні*: демонстрація, спостереження.

2. За характером логіки пізнання.

- 2.1. *Аналітичний*.

3. За характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

- 3.1. *Репродуктивний*.
- 3.2. *Пояснювально-демонстративний*.

4. Активні методи навчання - екскурсії, заняття на виробництві (в проблемній лабораторії).

6. Методи контролю

В процесі проведення практики поточний контроль здійснюється в наступних формах:

Форми контролю	Терміни контролю
перевірка індивідуальних завдань	в кінці практики
перевірка звіту з практики	в кінці практики
перевірка щоденнику	по ходу та в кінці практики
залік	в кінці практики

Вимоги до звіту

Кожен студент у кінці практики зобов'язаний представити:

1. **Звіт з практики**, у якому повинна бути коротко і конкретно описана виконана студентом робота в період практики; який перевіряється, затверджується керівником практики і зберігається на кафедрі. Оформлений на папері формату А4, обсяг 3-5 сторінок друкованого тексту, повинен мати наскрізну нумерацію сторінок, поточні щоденні записи та висновки.
2. **Індивідуальне завдання (гербарій)** оформлюється на папері формату А3, обсяг - 20 видів квіткових рослин, кожен гербарний лист подається в файлі або покривається калькою, має відповідним чином оформлену етикетку.

Підведення підсумків практики

Підсумки навчальної практики підводяться у процесі складання студентом заліку керівнику практики.

Студенти, які виконали всі завдання згідно програми практики, оформили відповідно всім вимогам індивідуальне завдання, звіт, отримують залік в останній день практики.

Студент, який не виконав програму практики і отримав менш ніж 60 балів при складанні заліку, направляється на практику вдруге в період канікул або відраховується з навчального закладу.

Результати складання заліку заносяться до екзаменаційної відомості, проставляються у заліковій книжці студента і журналі обліку успішності.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Навчальна практика складається з 1 модуля. За кожний вид контролю студент отримує бальні оцінки, які сумуються в межах модулю і виступатимуть надалі складовою загальної бальної оцінки.

Рейтингова оцінка (РО) модульного контролю складається з:

- РО опанування навичками визначення виду квіткової рослини у квітнику - до 10 балів;
- РО опанування практичними навичками догляду за квітковими культурами відкритого ґрунту - 10 балів;
- РО опанування навичками визначення виду кімнатної або оранжерейної квіткової рослини у зимовому саду - до 10 балів;
- РО опанування практичними навичками догляду за квітковими культурами закритого ґрунту - 10 балів;
- РО опанування практичними навичками створення газону - 10 балів;
- РО опанування практичними навичками догляду за газоном - 10 балів;
- РО оформлення звіту практики - 10 балів;
- РО індивідуального завдання - 30 балів.

Підсумкова оцінка визначається шляхом переводу викладачем сумарного модульного балу з дисципліни у традиційну академічну оцінку національної шкали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90–100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Рекомендована література

Базова

1. Сурган О.В. Робочий зошит з навчальної практики дисципліни «Квітникарство» для студентів 3, 1 с.т. курсу спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» денної форми навчання освітнього ступеню «Бакалавр». - Суми, СНАУ, 2020. - 18 ст.

2. Сурган О.В. Конспект лекцій з дисципліни «Квітникарство» для студентів 3, 1 с.т. курсу спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» денної форми навчання освітнього ступеню «Бакалавр». - Суми, СНАУ, 2020. - 132 ст.
3. Сурган О.В. Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи з дисципліни «Квітникарство» для студентів 3, 1 с.т. курсу спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» денної форми навчання освітнього ступеню «Бакалавр». - Суми, СНАУ, 2020. - 66 ст.
4. Сурган О.В. Методичні вказівки для практичних робіт з дисципліни «Квітникарство» для студентів 3, 1 с.т. курсу спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» денної форми навчання освітнього ступеню «Бакалавр». - Суми, СНАУ, 2020. - 50 ст.
5. Квітникарство: навч. посіб. / Л. П. Іщук [та ін.]; [за ред. Л. П. Іщук]; Білоцерк. нац. аграр. ун-т. - Біла Церква : [б. в.], 2014. - 292 с.
6. Прокопчук В. М. Квітникарство: практикум / В. М. Прокопчук, В. В. Монарх. - Вінниця: ВНАУ, 2016.
7. Слепцов Ю.В., Якубенко Б.Є., Богданова В.Д., Поздняков І.О., Андрусик Р.В. Квітникарство закритого ґрунту. Навчальний посібник, 2014, 186 с.
8. Дорогоцінна енциклопедія кімнатних рослин / Укладач С.А. Мірошніченко. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2007. – 736 с.

Допоміжна

1. Декоративное растениеводство: Цветоводство: Учеб. для студ. вузов / Т.А. Соколова, И.Ю. Бочкова. – М.: Издательский центр «Академия», 2010. – 432 с.
2. Энциклопедия комнатных растений. / сост. Н.И. Логачева, Н.Б.Шешко. – Минск: Современ. шк., 2006. – 271 с.
3. Цветоводство. Практикум. Бунин В.А. – Львов.: Вища шк., Изд-во при Львов. ун-те, 1987. – 96 с.
4. Бунин В.А. Цветоводство. – Львов.: Вища шк., Изд-во при Львов. ун-те, 1986. – 144 с.
5. Практикум по цветоводству. / А.А. Чувилова, С.П. Потапов и др. Под ред. С.П. Потапова. – М.: Колос, 1984. – 239 с.
6. Хессайон Д.Г. Всё о комнатных растениях / Пер. с англ. Романовой О.И. – М.: «Кладезь - Букс», 2004.
7. Справочник цветовода. / В.В.Вакуленко, Е.Н.Зайцева, Т.М. Клебенская и др.; Сост. Н.П.Николаенко.- 3-е изд.- М.: Колос, 2001. – 448 с.
8. Квітникарство захищеного ґрунту: Довідкове видання. / Е.Ш. Білоусець, Л.С.Гиль, Т.О. Зикова та ін. - К.: Урожай, 1994. - 222 с.
9. Довідник сучасного ландшафтного дизайнера / В. М. Прокопчук, В. І. Циганський, В. В. Монарх [та ін.]. - Вінниця: ВНАУ, 2016.
10. Гарнизоненко Т.С. Справочник современного ландшафтного дизайнера. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2005. – 314 с.
11. Князева Т.П. Газоны. – М.: ЗАО «Фитон +», 2000.
12. Белочкина Ю. Ландшафтный дизайн. – Харьков.: Фолио, 2006. – 317 с.
13. Капранова Н.Н. Комнатные растения в интерьере. – М.: Изд-во МГУ, 1989. – 190 с.

14. Рубцов Л.И., Лаптев А.А. Справочник по зеленому строительству. – К.: Изд-во «Будівельник», 1971. – 312 с.
15. Хессайон Д.Г. Всё о газоне. / Пер. с англ. Романовой О.И. – М.: «Кладезь - Букс», 2003.
16. Юхимчук Д.Ф., Шарапова Э.П. Устройство цветников. – К.: «Урожай», 1968. - 80с.
17. Тропические и субтропические растения закрытого грунта: Справочник. / Черевченко Т.М., Приходько С.Н., Майко Т.К. и др.; Под ред. Гродзинского А.М. – К.: Наук. думка, 1988. – 412 с.
18. The European garden flora flowering plants: a manual for the identification of plants cultivated in Europe, both out-of-doors and under glass. J Cullen, SG Knees, HS Cubey, JMH Shaw – 2011. - books.google.com
19. Stack, L. Editor. 2009-2010 New England Greenhouse Floriculture Guide; A Management Guide for Insects, Diseases, Weeds and Growth Regulators. Northeast Greenhouse Conference: <http://www.negreenhouse.org/index.html>

9. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського
2. <http://e-heritage.ru/> – Електронна бібліотека
3. <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ep.html> – Електронний фонд наукових публікацій
4. <http://elibrary.ru> – Наукова електронна бібліотека
5. <https://my-flower.com.ua> – Квітникарство
6. <http://www.vue.com.ua/inter-ier/kvity/> - Фітодизайн приміщень - живі рослини освіжають і прикрашають інтер'єр
7. <http://flowers-waltz.com.ua/index.php?page=1&m=3&cid=66> – «Вальс квітів»
8. http://jeybud.com.ua/index.php?item=articles&d_id=5&sub=3403 – Перший будівельний інформаційний портал (Фітодизайн оселі)
9. Товарознавство квітів [Електронний ресурс] : підручник / С.В. Сорокіна. – Харків: ХДУХТ, 2016.
10. <https://ag.umass.edu/sites/ag.umass.edu/files/book/pdf/greenhousebmpfb.pdf> - Massachusetts greenhouse industry best management practices guide, 2010.
11. <http://edepot.wur.nl/408821> - Handbook for modern greenhouse rose cultivation, 2001.

ДОДАТОК 1

Результати навчання за освітнім компонентом та їх зв'язок з програмними результатами навчання

Результати навчання за ОК: після закінчення вивчення освітнього компонента (дисципліни) студент буде здатен:	Програмні результати навчання на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)		
	ПРН6	ПРН8	ПРН10
ДРН 1. Розуміти організацію території квіткового господарства.			*
ДРН 2. Знати загальну характеристику квіткових рослин відкритого ґрунту.	*	*	
ДРН 3. Знати способи розмноження та догляд за квітковими рослинами відкритого ґрунту.	*	*	
ДРН 4. Знати прийоми влаштування газонів та догляд за ними.		*	
ДРН 5. Знати загальну характеристику квіткових культур закритого ґрунту.	*	*	
ДРН 6. Вміти визначати однорічні квіткові культури за насінням та сходами.	*	*	
ДРН 7. Вміти вирощувати квіткові культури відкритого ґрунту.	*	*	*
ДРН 8. Вміти розрізняти за основними характеристиками кімнатні, оранжерейні та інші декоративні групи квіткових рослин.	*	*	
ДРН 9. Вміти створювати сучасні газони та доглядати за ними.		*	